

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 9.2.2007
COM(2007) 51 konč.

2007/0022 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o kazenskopravnem varstvu okolja

(predložila Komisija)

{SEC(2007) 160}

{SEC(2007) 161}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1) OKVIR PREDLOGA

- **Razlogi za predlog in njegovi cilji**

Za zagotovitev visoke ravni varstva okolja kot cilja, priznanega v Pogodbi ES (člen 174 §2 ES), je treba odpraviti vse večji problem okoljskega kriminala.

Ta predlog nadomesti predlog Direktive Parlamenta in Sveta o kazenskoopravnem varstvu okolja 2001/0076(COD), kot je bil spremenjen po prvem branju Evropskega parlamenta za izvajanje ugotovitev Sodišča Evropskih skupnosti iz sodbe z dne 13. septembra 2005 (C-176/03, Komisija proti Svetu), ki je razveljavila Okvirni sklep 2003/80/PNZ o kazenskoopravnem varstvu okolja.

V skladu s sodbo lahko Skupnost sprejme ukrepe, ki se nanašajo na kazensko pravo države članice, ki so po njenem mnenju potrebni za zagotovitev popolne učinkovitosti pravil, določenih za varstvo okolja.

Skupnost in države članice so sprejele številne zakonodajne akte, katerih namen je varstvo okolja. Vendar pa različne študije kažejo¹, da trenutno veljavne sankcije v državah članicah vedno ne zadoščajo za učinkovito izvedbo politike Skupnosti za varstvo okolja. Kazenske sankcije ne veljajo v vseh državah članicah za vsa huda kazniva dejanja zoper okolje, čeprav imajo iz več razlogov samo kazni za kaznivo dejanje zadostni odvračilni učinek:

Prvič, nalaganje kazenskih sankcij kaže družbeno nestrinjanje, ki je po kakovosti drugačne narave kot v primeru upravnih sankcij ali mehanizmov nadomestil v civilnem pravu.

Drugič, upravne ali druge finančne sankcije po vsej verjetnosti ne bodo odvračilne, če so storilci kaznivega dejanja bodisi finančno zelo šibki ali nasprotno, finančno zelo močni. V takšnih primerih so lahko potrebne zaporne kazni.

Poleg tega so sredstva preiskave kaznivega dejanja in sodnega pregona (ter medsebojne pravne pomoči med državami članicami) močnejša od orodij upravnega ali civilnega prava in lahko povečajo učinkovitost teh postopkov.

Končno, kazni zagotavljajo dodatno jamstvo za nepristranskost, saj pri preiskavi kaznivega dejanja sodelujejo preiskovalni organi, tj. drugi organi oblasti kot tisti upravni organi, ki so podelili dovoljenja za izkoriščanje ali onesnaževanje.

Poleg dejstva, da se vrste sankcij, ki se uporabljajo, od države do države članice razlikujejo, obstajajo tudi bistvene razlike glede ravni sankcij, ki se uporabljajo za podobna ali enaka kazniva dejanja. Okoljski kriminal je pogosto čezmejne narave ali ima čezmejne vplive. Trenutno lahko storilci kaznivega dejanja izkoriščajo obstoječe razlike med zakonodajami držav članic. Zato je treba ta problem obravnavati z ukrepi na ravni Skupnosti.

¹ Najpomembnejše študije so na spletni strani GD za okolje, ki je namenjena okoljskemu kriminalu: <http://ec.europa.eu/environment/crime/index.htm#studies>.

- **Splošno ozadje**

Leta 1998 je Svet Evrope sprejel Konvencijo o kazenskopravni zaščiti okolja.

Evropski svet v Tampereju je oktobra 1999 pozval k dogovoru o skupnih opredelitvah, obtožbah in sankcijah za omejeno število posebej pomembnih kriminalnih področij, vključno z okoljskim kriminalom.

Februarja 2000 je Kraljevina Danska predstavila pobudo za okvirni sklep o boju proti hudemu okoljskemu kriminalu.

Svet za pravosodje in notranje zadeve se je 28. septembra 2000 strinjal, da je treba vzpostaviti takšen pravni red o kaznivih dejanjih zoper okolje.

13. marca 2001 je Komisija sprejela predlog direktive o kazenskopravnemu varstvu okolja. Namen predlagane direktive je bil zagotoviti učinkovitejšo uporabo zakonodaje Skupnosti o varstvu okolja z oblikovanjem minimalnega nabora kaznivih dejanj po vsej Skupnosti.

Evropski parlament je 8. aprila 2002 ob prvi obravnavi sprejel poročilo o predlogu.

30. septembra 2002 je Komisija sprejela dopolnjen predlog, vključno s številnimi spremembami, ki jih je predlagal Evropski parlament.

Svet predloga Komisije ni obravnaval, temveč je 27. januarja 2003 na pobudo Danske sprejel Okvirni sklep 2003/80/PNZ o kazenskopravnemu varstvu okolja.

V svoji rzsodbi z dne 13. septembra 2005 (C-176/03) je sodišče Evropskih skupnosti ta okvirni sklep razveljavilo zaradi kršitve člena 47 EU, saj je glavni namen členov od 1 do 7 Okvirnega sklepa tako zaradi njihovega namena kot zaradi njihove vsebine varstvo okolja in bi bili lahko zato veljavno sprejeti na podlagi člena 175 ES.

30. novembra 2005 je Komisija sprejela sporočilo, v katerem je izrazila svoja stališča o posledicah sodbe v zadevi C-176/03, vključno s potrebo po sprejetju novega zakonodajnega predloga o okoljskem kriminalu.

V luči sodbe je treba umakniti predlog Direktive o kazenskopravnemu varstvu okolja iz leta 2001 in predstaviti nov predlog, ki predvideva vsebino členov od 1 do 7 razveljavljenega Okvirnega sklepa. Ob upoštevanju razvoja dogodkov v okoljski zakonodaji Skupnosti bo treba nekatera kazniva dejanja prilagoditi. Vključeni so bili nekateri dodatni elementi, ki so potrebni za zagotavljanje učinkovitega varstva okolja, zlasti približevanje veljavnih sankcij za posebej huda kazniva dejanja zoper okolje.

Po primeru Evropskega sodišča 176/03 namerava Komisija predstaviti v letu 2007 predlog direktive o spremembi Direktive 2005/35/ES o onesnaževanju morja z ladij in uvedbi kazni za kršitve.

- **Obstoječe določbe na področju predloga**

Četudi okoljska zakonodaja v različnih primerih zahteva, da države članice za kršitve okoljskega prava sprejmejo odvračilne, učinkovite in sorazmerne sankcije, ne vsebuje

določb, ki bi od držav članic zahtevale, da za huda kazniva dejanja zoper okolje določijo izrecne kazenske sankcije.

- **Skladnost z drugimi politikami in cilji Unije**

Predlagana direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki jih priznava Listina temeljnih pravic Evropske unije. Sestavljena je bila v skladu z načeli pravosodja, določenimi v Poglavju VI Listine in v skladu z načelom trajnostnega razvoja teži k spodbujanju vključevanja visoke stopnje varstva okolja v politike Skupnosti, kot je določeno v členu 37 Listine.

2) POSVETOVANJE Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN PRESOJA VPLIVA

- **Posvetovanje z zainteresiranimi stranmi**

Problem okoljskega kriminala se že vrsto let obravnava na različnih mednarodnih in evropskih forumih.

Komisija je novembra 2003 organizirala javno konferenco o okoljskem kriminalu in podprla delavnico o tem vprašanju, ki jo je leta 2002 v Londonu organiziral Kraljevi inštitut za mednarodne zadeve. Dodatna strokovna srečanja o nezakonitem trgovanju z ogroženimi vrstami so potekala leta 2001 v Frankfurtu in leta 2004 v Budimpešti.

Dodatna posvetovanja z zainteresiranimi strankami se v tem primeru niso zdela potrebna in izvedljiva. Odkar je Sodišče Evropskih skupnosti 13. septembra 2005 razveljavilo Okvirni sklep 2003/80/PNZ je bila na področju okoljskega kriminala pravna praznina, ki jo je treba čim prej zapolniti.

- **Zbiranje in uporaba strokovnega znanja in izkušenj**

V zvezi s tem vprašanjem so v zadnjih letih potekale številne delavnice, konference in strokovna srečanja, na katerih so bile zbrane informacije, ki so pripomogle k oblikovanju tega predloga.

- **Presoja vpliva**

Pri presoji vpliva so bile obravnavane različne možnosti: možnost neukrepanja na ravni EU, možnost izboljšanja sodelovanja med državami članicami s prostovoljnimi pobudami, možnost popolne uskladitve okoljskega kazenskega prava in končno, omejeno približevanje nacionalne zakonodaje o okoljskem kriminalu v državah članicah.

Neukrepanje ali nezavezujoče ukrepanje zakonodajalca Skupnosti ne bi pozitivno vplivalo na raven varstva okolja in ne bi rešilo obstoječih težav pri obravnavi okoljskega kriminala, težav, ki v veliki meri izhajajo iz razlik med zakonodajami držav članic.

S popolno uskladitvijo okoljskega kazenskega prava bi presegli potrebno in ne bi upoštevali dejstva, da na nacionalno kazensko pravo še vedno v veliki meri vplivajo kulturne vrednote vsake države članice in je zato pri izvrševanju potrebna določena prilagodljivost.

Za omejeno približevanje so bili preučeni trije možni ukrepi: uskladitev seznama hudih kaznivih dejanj, uskladitev obsega odgovornosti pravnih oseb in približevanje ravni sankcij za kazniva dejanja, storjena v oteževalnih okoliščinah. V vseh treh primerih sta bila možen vpliv na raven varstva okolja ter policijsko in pravosodno sodelovanje ocenjena zelo pozitivno, pri čemer stroški delovanja in obremenitev javnih organov ne bi bili preveliki.

Poročilo o presoji vpliva je dostopno na http://ec.europa.eu/governance/impact/index_en.htm.

3) PRAVNI ELEMENTI PREDLOGA

- **Povzetek predlaganih ukrepov**

Predlagana direktiva določa minimalni nabor hudih kaznivih dejanj zoper okolje, ki bi jih morali kot kazniva obravnavati v vsej Skupnosti, če so bila takšna dejanja storjena namerno ali vsaj iz hude malomarnosti. Udeležba in napeljevanje k takšnim dejanjem bi morala prav tako veljati za kaznivi dejanji. Obseg odgovornosti pravnih oseb je podrobno opredeljen.

Kazniva dejanja se morajo kaznovati z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi kazenskimi sankcijami za fizične osebe in kazenskimi ali nekazenskimi sankcijami za pravne osebe.

Za kazniva dejanja, storjena v določenih oteževalnih okoliščinah, kot je povzročitev posebej hudih posledic ali vpletenost kriminalne združbe, se minimalna raven maksimalnih sankcij za fizične in pravne osebe prav tako uskladi.

- **Pravna podlaga**

Določbe te direktive se nanašajo na varstvo okolja. Zato je izbrana pravna podlaga člen 175(1) Pogodbe ES.

- **Načelo subsidiarnosti**

Načelo subsidiarnosti se uporablja, kolikor predlog ni v izključni pristojnosti Skupnosti.

Ciljev predloga države članice ne morejo zadovoljivo doseči iz naslednjih razlogov:

Za reševanje problema strožje sankcije v posameznih državah članicah ne bi bile učinkovite, saj bi lahko storilci kaznivega dejanja te države članice preprosto obšli in delovali iz držav z manj strogo zakonodajo.

Ukrepi Skupnosti bodo boljše dosegali cilje predloga iz naslednjih razlogov:

Predlog bo zagotovil minimalni standard na ravni Skupnosti za elemente hudih kaznivih dejanj zoper okolje, podoben obseg odgovornosti pravnih oseb ter ravni kazni za posebej huda kazniva dejanja zoper okolje. S tem bodo hudi primeri okoljskega kriminala v vseh državah članicah obravnavani na podoben način, storilci takšnih dejanj pa ne bodo mogli več izkoriščati obstoječih razlik v nacionalnih zakonodajah.

Obenem bo olajšano sodelovanje med državami članicami v primerih s čezmejnimi posledicami.

Politika Skupnosti za varstvo okolja se mora v celoti izvrševati po vsej Skupnosti. Zato morajo biti sankcije usklajene.

Okoljski kriminal ima ponavadi čezmejne posledice, saj pogosto vključuje čezmejne dejavnosti in ima pogosto čezmejne učinke, kot je onesnaževanje okolja.

Predlagana direktiva zgolj določa najnižjo stopnjo usklajenosti glede dejavnosti, ki bi morale veljati za kazniva dejanja in približuje najnižje ravni kazni za najbolj hude primere, to je takrat, ko kaznivo dejanje povzroči bodisi posebej resne posledice ali je bilo storjeno v oteževalnih okoliščinah.

Predlog je zato v skladu z načelom subsidiarnosti.

- **Načelo sorazmernosti**

Predlog je v skladu z načelom sorazmernosti iz naslednjih razlogov:

Izbran ukrep je direktiva, kar državam članicam zagotavlja visoko stopnjo prilagodljivosti pri izvajanju. V skladu s členom 176 ES lahko države članice ohranijo ali uvedejo strožje ukrepe, kot so predvideni v direktivi. Na primer, lahko opredelijo dodatna kazniva dejanja, razširijo raven kaznivosti na zgolj malomarnost in/ali dodajo dodatne oblike kazni ali strožje kazni.

Izvajanje direktive ne prinaša večjih finančnih in upravnih obremenitev, saj kazensko pravo in pravosodne strukture v državah članicah že obstajajo. Morebitno povečanje števila sodnih pregonov in kazenskih postopkov bi za države članice lahko pomenilo majhno dodatno obremenitev, vendar je verjetno, da se bo zaradi odvratilnega učinka strožjih sankcij obenem zmanjšalo število storjenih kaznivih dejanj in se s tem dolgoročno zmanjšalo število kazenskih postopkov.

- **Izbira instrumentov**

Predlagan instrument: direktiva.

Druga sredstva ne ustrezajo iz naslednjih razlogov:

Direktiva je ustrezen instrument za te ukrepe: določa zavezujoč minimalni standard za kazenskopravno varstvo okolja, vendar državam članicam pri uvajanju direktive v nacionalno kazensko zakonodajo omogoča prožnost.

4) PRORAČUNSKE POSLEDICE

Predlog ne vpliva na proračun Skupnosti.

5) DODATNE INFORMACIJE

- **Primerjalna tabela**

Države članice morajo Komisiji predložiti besedilo nacionalnih določb, ki prenašajo

direktivo in primerjalno tabelo med temi določbami in to direktivo.

- **Evropski gospodarski prostor**

Predlagani akt zadeva vprašanje EGP in se zato razširi na Evropski gospodarski prostor.

- **Podrobna razlaga predloga**

1. **Opredelitev kaznivih dejanj**

Opredelitev kaznivih dejanj v veliki meri ustreza opredelitvam, določenim v Okvirnem sklepu 2003/80/PNZ, pri čemer upošteva nekatere spremembe prvotnega predloga direktive, ki jih je predlagal Evropski parlament in jih je Komisija sprejela po prvem branju.

Večina kaznivih dejanj je pogojena z rezultatom dejavnosti, tj. da škodujejo ali je verjetno, da bodo hudo škodovali ljudem ali okolju.

Vsa nezakonita dejanja razen enega vsebujejo izraz „nezakonit“, pri čemer „nezakonito“ pomeni kršitev zakonodaje, upravnih predpisov ali odločitev pristojnega organa, ki so namenjene varstvu okolja, Skupnosti ali države članice. Pri edinem avtonomnem kaznivem dejanju, člen 3 (a), je posledica, tj. smrt ali huda telesna poškodba, tako resna, da je kaznivo, ne glede na to, ali je zakonito ali ne.

V nasprotju z Okvirnim sklepom se kazniva dejanja nanašajo na „material“ in ne na „snov“ (člen 3 (a) in (b)), saj je to bolj izčrpen izraz. Skladno s tem je Komisija že zavrnila spremembo prvotnega predloga direktive, ki jo je predlagal Evropski parlament.

V skladu s prvotnim predlogom je bilo dodano dodatno kaznivo dejanje v zvezi z nezakonitim bistvenim poslabšanjem zaščitenehabitata. Ob upoštevanju nove zakonodaje Skupnosti je bilo vključeno tudi posebno kaznivo dejanje, povezano z nezakonitim pošiljanjem odpadkov. Nezakonito pošiljanje odpadkov bi se moralo obravnavati kot kaznivo dejanje zgolj v hudih primerih, tj. ko je količina nezanemarljiva in je bilo to dejanje storjeno zaradi dobička.

Številna kazniva dejanja vsebujejo razmeroma ohlapne izraze, kot so „dejanska škoda“ ali „huda telesna poškodba“. Ti izrazi niso opredeljeni, zato je vsaki državi članici prepuščeno, da si jih razlaga v luči svoje tradicije in pravnega sistema.

Opisano ravnanje se šteje za kaznivo, če je storjeno namerno ali vsaj iz hude malomarnosti, vključno z udeležbo in napeljevanjem.

2. **Odgovornost pravnih oseb**

Kot je navedeno Okvirnem sklepu morajo države članice zagotoviti, da se lahko pravne osebe kaznuje za kazniva dejanja, ki jih je v njihovo korist storila oseba, ki je delovala bodisi v njihovem imenu bodisi je lahko to storila zaradi pomanjkljivega nadzora ali kontrole.

Ni podrobno opredeljeno, ali se odgovornost pravnih oseb obravnava kot kazenska

odgovornost. Tako države članice, ki v nacionalni zakonodaji ne priznavajo kazenske odgovornosti pravnih oseb, niso zavezane k spremembi nacionalnega sistema.

3. Sankcije

Sankcije za kazniva dejanja zoper okolje morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne, tako za fizične in tudi za pravne osebe.

Poleg te zahteve je treba zaradi trenutnih bistvenih razlik v sankcijah v nacionalnih zakonodajah držav članic vsaj za posebej hude primere predvideti približevanje ravni kazni v skladu z resnostjo kaznivega dejanja. Brez takšnega približevanja bi lahko storilci izkoriščali vrzeli v nacionalnih zakonodajah držav članic.

Oteževalne okoliščine, za katere je predvideno približevanje kazni, so posebej hude posledice kaznivega dejanja, kot je smrt ali huda telesna poškodba ali dejanska škoda okolju ali storitev kaznivega dejanja v okviru kriminalne združbe. Ponavadi se takšne okoliščine v nacionalnem kazenskem pravu držav članic že obravnavajo kot posebej hude in so tudi že predvidene v drugih instrumentih EU.

Glede zapora predlagano približevanje po lestvici v treh korakih ustreza zaključkom Sveta za pravosodje in notranje zadeve z dne 25. in 26. aprila 2002. Lestvice so odvisne od duševnega elementa (huda malomarnost ali namera) in oteževalnih okoliščin. Sistem denarnih kazni za pravne osebe prav tako sledi pristopu v treh korakih, ki ustreza pristopu, ki ga je oblikoval Svet za pravosodje in notranje zadeve za zaporne kazni. Obseg zneskov denarnih kazni za pravne osebe je podoben obsegu, ki ga je Svet določil v Okvirnem sklepu 2005/667/PNZ za onesnaževanje, ki ga povzročajo plovila.

Predlagane so alternativne sankcije tako za fizične kot tudi pravne osebe. Takšne sankcije so lahko v številnih primerih učinkovitejše od zapora ali denarnih kazni in vključujejo obveznost povrnitve okolja v prvotno stanje, sodni nadzor, prepoved opravljanja gospodarskih dejavnosti ali objavo sodnih odločb.

Četudi bo zaplomba predmetov, povezanih s kriminalom, v mnogih primerih ključno orodje, se vključitev posebne določbe ni zdela potrebna, saj bo večina hudih kaznivih dejanj zoper okolje zajeta v področje uporabe Okvirnega sklepa 2005/212/PNZ o zaplembi dohodkov, sredstev in lastnine, povezanih s kriminalom.

4. Obdobje izvajanja

Obdobje izvajanja za države članice je [18] mesecev, pri čemer se upošteva, da zlasti členi 3, 4 in 6 predvidevajo vsebino členov od 2 do 6 razveljavljenega Okvirnega sklepa 2003/80/PNZ. Obdobje izvajanja za ta okvirni sklep se je končalo 27. januarja 2005, kar pomeni, da so države članice že izvedle velik del izvedbenega dela za to direktivo.

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o kazenskopravnem varstvu okolja

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA,

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 175(1) Pogodbe;

ob upoštevanju predloga Komisije²,

ob upoštevanje mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora³,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij⁴,

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe⁵,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V skladu s členom 174(2) Pogodbe si mora okoljska politika Skupnosti prizadevati za visoko raven varstva okolja.
- (2) Skupnost je zaskrbljena zaradi porasta kaznivih dejanj zoper okolje in posledic, ki se vedno pogosteje širijo čez meje držav, v katerih so bila storjena. Takšna kazniva dejanja pomenijo grožnjo okolju in zato zahtevajo ustrezen odgovor.
- (3) Izkušnje kažejo, da obstoječi sistemi kaznovanja niso zadostni, da bi dosegli popolno skladnost z zakoni za varstvo okolja. Takšno skladnost lahko in bi jo morali okrepiti z uporabo kazenskih sankcij, ki kažejo družbeno nestrinjanje, ki je po kakovosti drugačne narave kot v primeru upravnih sankcij ali mehanizmov nadomestil v civilnem pravu.
- (4) Skupni predpisi o kazenskih sankcijah omogočajo uporabo učinkovitejših metod preiskave in pomoči v državi članici in med njimi, kot je to na voljo pri upravnem sodelovanju.
- (5) Ker je bila naloga nalaganja sankcij namesto upravnim organom zaupana sodnim organom, so za preiskave in izvajanje okoljskih predpisov odgovorni organi, neodvisni od organov, ki izdajajo dovoljenja in pooblastila.

² UL C [...], [...], str. [...].

³ UL C [...], [...], str. [...].

⁴ UL C [...], [...], str. [...].

⁵ UL C [...], [...], str. [...].

- (6) Za učinkovito varstvo okolja so zlasti potrebne bolj odvračilne sankcije za dejavnosti, ki obremenjujejo okolje in ponavadi povzročajo ali je verjetno, da bodo povzročile dejansko škodo ozračju, stratosferi, zemlji, vodi, živalim ali rastlinam, vključno z ohranjanjem vrst.
- (7) Neupoštevanje pravne dolžnosti ukrepanja ima lahko enak učinek kot aktivno vedenje, zato bi se moralo prav tako kaznovati z ustreznimi sankcijami.
- (8) Takšno ravnanje bi moralo v vsej Skupnosti veljati za kaznivo dejanje, če je storjeno namerno ali iz hude malomarnosti.
- (9) Da bi dosegli učinkovito varstvo okolja, bi se morali kot kaznivi dejanji obravnavati tudi udeležba in napeljevanje k takšnim dejavnostim.
- (10) Dejavnosti, ki škodujejo okolju, je treba kaznovati z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi kazenskimi sankcijami, ki bi se morale uporabljati tudi za pravne osebe v vsej Skupnosti, saj so kazniva dejanja zoper okolje v veliki meri storjena v interesu pravnih oseb ali v njihovo korist.
- (11) Prav tako je treba zaradi bistvenih razlik v ravni sankcij v državah članicah v določenih okoliščinah predvideti približevanje teh ravni v skladu z resnostjo kaznivega dejanja.
- (12) Tako približevanje je posebej pomembno, če imajo kazniva dejanja hude posledice ali je kaznivo dejanje strojeno v okviru kriminalnih združb, ki v okoljskem kriminalu igrajo pomembno vlogo.
- (13) Ker ta direktiva predvideva minimalne predpise, lahko države članice sprejmejo ali ohranijo strožje predpise glede učinkovitega kazenskopravnega varstva okolja.
- (14) Države članice morajo Komisiji zagotoviti informacije o izvajanju te direktive, da lahko Komisija oceni vpliv te direktive.
- (15) Ker države članice ne morejo zadovoljivo doseči ciljev predlaganih ukrepov, namreč zagotoviti učinkovitejše varstvo okolja in jih je zato lažje doseči na ravni Skupnosti, lahko Skupnost sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti, kot je določeno v členu 5 Pogodbe. V skladu z načelom sorazmernosti iz tega člena ta direktiva ne presega okvira, ki je potreben za doseg teh ciljev.
- (16) Ta zakon spoštuje temeljne pravice in načela, ki jih priznava zlasti Listina temeljnih pravic Evropske unije –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1
Vsebina

Ta direktiva določa ukrepe na področju kazenskega prava za bolj učinkovito varstvo okolja.

Člen 2
Opredelitve pojmov

Za namene te direktive:

- (a) „nezakonit“ pomeni kršenje zakonodaje Skupnosti ali zakona, upravnega predpisa ali odločitve pristojnega organa v državi članici, ki so namenjeni varstvu okolja;
- (b) „pravna oseba“ pomeni kateri koli pravni subjekt, ki ima ta status v skladu z veljavnim nacionalnim pravom, z izjemo držav ali drugih javnih organov, ki izvršujejo svoje suverene pravice, ter javnih mednarodnih organizacij.

Člen 3
Kazniva dejanja

Države članice zagotovijo, da je naslednje dejanje opredeljeno kot kaznivo, če je storjeno namerno ali vsaj iz hude malomarnosti:

- (a) izpust, emisije ali vnos količine snovi ali ionizirajočega sevanja v zrak, zemljo ali vodo, kar povzroči smrt ali hudo telesno poškodbo;
- (b) nezakoniti izpusti, emisije ali vnosi količine snovi ali ionizirajočega sevanja v zrak, zemljo ali vodo, kar povzroči ali bi lahko povzročilo smrt ali hudo telesno poškodbo ali dejansko škodovalo kakovosti zraka, zemlje, vode, živalim ali rastlinam;
- (c) nezakonito obdelovanje, vključno z odstranjevanjem in skladiščenjem, transport, izvažanje ali uvažanje odpadkov, vključno z nevarnimi odpadki, kar povzroči ali bi lahko povzročilo smrt ali hudo telesno poškodbo ali dejansko škodo kakovosti zraka, zemlje, vode, živalim ali rastlinam;
- (d) nezakonito upravljanje obrata, v katerem se opravlja nevarna dejavnost ali se v njem skladiščijo ali uporabljajo nevarne snovi ali pripravki, kar izven obrata povzroči ali bi lahko povzročilo smrt ali hudo telesno poškodbo ali dejansko škodo kakovosti zraka, zemlje, vode, živalim ali rastlinam;
- (e) nezakonito pošiljanje odpadkov, kot je določeno v členu 2(35) Uredbe (ES) št. 1013/2006 Evropskega parlamenta in Sveta⁶, zaradi dobička in v nezanimljivih količinah, če je pošiljanje izvedeno v enkratnem dejanju ali v več dejanjih, ki se zdijo povezana;
- (f) nezakonita izdelava, obdelovanje, skladiščenje, uporaba, transport, izvažanje ali uvažanje jedrskih snovi ali drugih nevarnih radioaktivnih snovi, kar povzroči ali bi lahko povzročilo smrt ali hudo telesno poškodbo ali dejansko škodo kakovosti zraka, zemlje, vode, živalim ali rastlinam;
- (g) nezakonito posedovanje, odvzem, poškodovanje, usmrnitev ali trgovanje z zaščitnimi divjimi živalskimi in rastlinskimi vrstami ali njihovimi deli ali iz njih izdelanimi izdelki;

⁶ UL L 190, 12.7.2006, str. 1.

- (h) nezakonito bistveno poslabšanje zaščitene habitata;
- (i) nezakonito trgovanje s snovmi, ki tanjšajo ozonski plašč.

Člen 4
Udeležba in napeljevanje

Države članice zagotovijo, da se udeležba ali napeljevanje k dejanjem iz člena 3 štejeta za kaznivo dejanje.

Člen 5
Sankcije

1. Države članice zagotovijo, da se dejanja iz členov 3 in 4 kaznujejo z učinkovitimi, sorazmernimi in odvratilnimi kazenskimi sankcijami.
2. Države članice zagotovijo, da se ravnanja iz člena 3 (b) do (h) kaznujejo z zaporno kaznijo najmanj enega do treh let, če je bilo dejanje storjeno iz hude malomarnosti in povzroči dejansko škodo v zraku, zemlji, vodi, pri živalih ali rastlinah.
3. Države članice zagotovijo, da se naslednja kazniva dejanja kaznujejo z zaporno kaznijo najmanj od dveh do petih let:
 - (a) kaznivo dejanje iz člena 3(a), če je dejanje storjeno iz hude malomarnosti;
 - (b) kazniva dejanja iz člena 3(b) do (f), če so storjena iz hude malomarnosti in povzročijo smrt ali hudo telesno poškodbo;
 - (c) kazniva dejanja iz člena 3(b) do (h), če so dejanja storjena namerno in povzročijo dejansko škodo v zraku, zemlji, vodi, pri živalih ali rastlinah;
 - (d) kazniva dejanja iz člena 3, če je dejanje storjeno v okviru kriminalne združbe v smislu Okvirnega sklepa [... o boju proti organiziranemu kriminalu]⁷.
4. Države članice zagotovijo, da se naslednja kazniva dejanja kaznujejo z zaporno kaznijo najmanj od pet do deset let:
 - (a) kaznivo dejanje iz člena 3(a), če je dejanje storjeno namerno;
 - (b) kazniva dejanja iz člena 3(b) do (f), če je dejanje storjeno namerno in povzroči smrt ali hudo telesno poškodbo.
5. Kazenske sankcije, določene v tem členu, lahko spremljajo tudi druge sankcije ali ukrepi, zlasti:
 - (a) prepoved fizični osebi, da opravlja dejavnost, za katero je potrebno uradno dovoljenje ali soglasje, ali prepoved ustanavljanja, upravljanja ali vodenja družbe ali ustanove, če dejstva, na podlagi katerih je bila oseba obsojena, kažejo na veliko tveganje, da bi lahko nadaljevala z isto vrsto kaznivih dejanj;

⁷ UL L [...], [...], str. [...].

- (b) objava sodne odločbe v zvezi z obsodbo ali uvedenimi sankcijami ali ukrepi;
- (c) obveznost povrnitve okolja v prvotno stanje.

Člen 6
Odgovornost pravnih oseb

1. Države članice zagotovijo, da se lahko pravne osebe kaznuje za dejanja iz člena 3, če jih je v njihovo korist storila katera koli oseba, ki je delovala bodisi individualno bodisi kot del organa pravne osebe, ki ima vodilni položaj znotraj pravne osebe, in sicer na podlagi:
 - (a) pooblastila za zastopanje pravne osebe; ali
 - (b) pooblastila za odločanje v imenu pravne osebe; ali
 - (c) pooblastila za izvajanje nadzora znotraj pravne osebe.

Države članice prav tako zagotovijo, da so lahko pravne osebe odgovorne za sodelovanje kot sotorilci ali napeljevalci pri storitvi kaznivih dejanj iz člena 3.

2. Države članice tudi zagotovijo, da so pravne osebe lahko odgovorne za to, če je zaradi pomanjkljivega nadzora ali kontrole s strani osebe iz odstavka 1 bilo mogoče, da je oseba, ki je podrejena pravni osebi, storila kaznivo dejanje iz člena 3 v korist pravne osebe.
3. Odgovornost pravnih oseb na podlagi odstavkov 1 in 2 ne izključuje kazenskih postopkov proti fizičnim osebam, ki so storilci, napeljevalci ali sotorilci pri dejanjih iz člena 3.

Člen 7
Sankcije za pravne osebe

1. Države članice zagotovijo, da se pravno osebo, ki je odgovorna na podlagi člena 6, kaznuje z učinkovitimi, sorazmernimi in odvratilnimi sankcijami, ki vključujejo kazenske ali nekazenske denarne kazni.
2. Denarne kazni, ki jih predvideva odstavek 1, so:
 - (a) najmanj 300 000 EUR do največ 500 000 EUR, če je bilo kaznivo dejanje iz člena 3(b) do (h) storjeno iz hude malomarnosti in povzroči dejansko škodo zraku, zemlji, vodi, pri živalih ali rastlinah.
 - (b) najmanj 500 000 EUR do največ 750 000 EUR, če:
 - i) je kaznivo dejanje iz člena 3(a) storjeno iz hude malomarnosti ali
 - ii) je kaznivo dejanje iz člena 3(b) do (h):
 - storjeno iz hude malomarnosti in povzroči smrt ali hudo telesno poškodbo ali

- storjeno namerno in povzroči dejansko škodo zraku, zemlji ali vodi, pri živalih ali rastlinah ali
- iii) je kaznivo dejanje iz člena 3 storjeno namerno v okviru kriminalne združbe v smislu Okvirnega sklepa [... o boju proti organiziranemu kriminalu];
- (c) najmanj 750 000 EUR do največ 1 500 000 EUR, če:
 - i) je kaznivo dejanje iz člena 3 (a) storjeno namerno; ali
 - ii) je kaznivo dejanje iz člena 3(b) do (f) storjeno namerno in povzroči smrt ali hudo telesno poškodbo.

Države članice lahko uporabijo sistem, po katerem je višina denarne kazni sorazmerna s prihodkom pravne osebe, finančno prednostjo, doseženo ali omogočeno s storitvijo kaznivega dejanja ali katero koli drugo vrednostjo, ki kaže na finančni položaj pravne osebe, pod pogojem, da takšen sistem predvideva največje denarne kazni, ki so najmanj enakovredne najnižjemu znesku za največje denarne kazni. Države članice morajo Komisijo obvestiti, če nameravajo direktivo izvajati v skladu s takšnim sistemom.

3. Države članice, ki še niso sprejele evra, uporabijo menjalni tečaj med evrom in njihovo valuto, kakor je objavljeno v *Uradnem listu Evropske unije* z dne [...].
4. Sankcije, določene v tem členu, lahko spremljajo tudi druge sankcije ali ukrepi, zlasti:
 - (a) obveznost povrnitve okolja v prvotno stanje;
 - (a) izvzetje iz upravičenosti do državne pomoči oziroma podpore;
 - (b) začasna ali trajna prepoved opravljanja industrijskih ali gospodarskih dejavnosti;
 - (c) sodni nadzor;
 - (d) sodni nalog za likvidacijo;
 - (e) obveznost sprejetja posebnih ukrepov, da se odpravijo posledice ravnanj, na podlagi katerih je temeljila kazenska odgovornost;
 - (f) objava sodne odločbe v zvezi z obsodbo ali uvedenimi sankcijami ali ukrepi.

Člen 8 *Poročanje*

Države članice pošljejo Komisiji najkasneje do ... in nato vsake tri leta informacije o izvajanju te direktive v obliki poročila.

Na podlagi teh poročil Komisija predloži poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu.

Člen 9
Prenos

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do [...]. Komisiji nemudoma pošljejo besedilo teh predpisov s primerjalno tabelo med predpisi in to direktivo.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice predložijo Komisiji besedila temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 10
Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 11
Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik